

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. президента державного некомерційного підприємства «Державний університет «Київський авіаційний інститут»

Ксенія СЕМЕНОВА

« 27 » червня 2025 року

ВИСНОВОК

Державного університету «Київський авіаційний інститут» (далі – КАІ) про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації
Надоленка Геннадія Олексійовича,
поданої на здобуття ступеня доктора філософії
за спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини»
на тему: «Модифікація економічної дипломатії в умовах розбалансування світової економічної системи»

Витяг

із протоколу № 13 розширеного засідання
кафедри міжнародних економічних відносин, бізнесу та туризму КАІ
від 26 червня 2025 року

Присутні на засіданні науково-педагогічні працівники кафедри міжнародних економічних відносин, бізнесу та туризму:

Головуючий на засіданні – Румянцев А. П., д.е.н., професор, професор кафедри;

Беркова О. П., к.е.н., доцент, доцент кафедри;

Бойчук Д.І., аспірант;

Борисюк О. А., к.геогр.н., доцент, доцент кафедри;

Висоцька М. П., д.е.н., доцент, професор кафедри;

Вишневський В. І., д.геогр.н., професор, професор кафедри;

Грущинська Н. М., д.е.н., професор, професор кафедри;

Губін Ю.Ю., аспірант;

Колотуха О. В., д.геогр.н., професор, професор кафедри;

Корж М. В., д.е.н., професор, професор кафедри;

Крижанівська А. А., зав. лаб. кафедри;

Мандра В. В., д.е.н., професор кафедри;

Мандра Н. Г., к.е.н., доцент кафедри;

Мархонос С. М., к.геогр.н., доцент, доцент кафедри;

Набок І. І., к.е.н., доцент, професор кафедри;

Панікар Г. Ю., к.е.н., доцент, доцент кафедри;

Пестушко В. Ю., к.геогр.н., доцент, професор кафедри;

Пічкурова З. В., к.е.н., доцент, доцент кафедри;
Плотніков О. В., д.е.н., професор, професор кафедри;
Побоченко Л. М., к.е.н., доцент, завідувачка кафедри;
Прокоп'єва А. А., к.е.н., доцент, доцент кафедри;
Романчукевич В. В., д.е.н., професор, професор кафедри;
Сайчук В.С., к.геогр.н., доцент, доцент кафедри;
Сидоренко К. В., к.е.н., доцент, професор кафедри;
Соколова З. С., к.е.н., доцент, доцент кафедри;
Татаренко Н. О., к.е.н., професор, професор кафедри,
Шеремет О. В. ст. викладач кафедри.

Присутні на засіданні науково-педагогічні працівники інших кафедр КАІ:

Ржевська Н.Ф., завідувач кафедри міжнародних відносин та стратегічних студій, д.пол.н., професор;

Жукорська Я. М., декан Факультету права та міжнародних відносин, к.ю.н., доцент;

Гуріна Г.С., професор кафедри менеджменту зовнішньоекономічної діяльності підприємств д.е.н., професор.

Серед присутніх 8 докторів економічних наук і 10 кандидатів економічних наук.

Порядок денний:

Обговорення дисертаційного дослідження аспіранта кафедри міжнародних економічних відносин, бізнесу та туризму Надоленка Геннадія Олексійовича на тему: “Модифікація економічної дипломатії в умовах розбалансування світової економічної системи”, поданої на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 29 “Міжнародні відносини” за спеціальністю 292 “Міжнародні економічні відносини”.

Науковий керівник – к.е.н., проф., професор кафедри міжнародних економічних відносин, бізнесу та туризму Факультету права та міжнародних відносин КАІ Татаренко Наталія Олексіївна.

Дисертація виконувалась на кафедрі міжнародних економічних відносин, бізнесу та туризму Факультету права та міжнародних відносин КАІ. Тема дисертації затверджена на засіданні Вченої ради Факультету міжнародних відносин Національного авіаційного університету (протокол № 1 від 08 лютого 2022 року).

Виступили:

Здобувач Надоленко Геннадій Олексійович представив презентацію за основними положеннями дисертації “Модифікація економічної дипломатії в умовах розбалансування світової економічної системи”, поданої на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 29 “Міжнародні відносини” за спеціальністю 292 “Міжнародні економічні відносини”.

Після закінчення презентації Надоленком Г.О. присутніми на захисті фахівцями були поставлені наступні запитання:

Запитання до здобувача:

1. **Сидоренко К.В.**, к.е.н., доцент, професор кафедри міжнародних економічних відносин, бізнесу та туризму КАІ.

Запитання: Ви застосовуєте поняття «фінансової віртуалізації» для пояснення глобальних дисбалансів. Як, на Вашу думку, це явище впливає на економічну дипломатію України?

Відповідь: Дякую за запитання. Фінансова віртуалізація, тобто домінування спекулятивного фінансового капіталу над реальним сектором, посилює нестабільність світової економіки. Для України це означає, що економічна дипломатія повинна не лише просувати інвестиції, а й формувати стратегії мінімізації ризиків – наприклад, шляхом укладання угод із надійними партнерами, диверсифікації джерел фінансування та активної участі у регіональних фінансових ініціативах.

2. **Набок І.І.**, к.е.н., доцент, професор кафедри міжнародних економічних відносин, бізнесу та туризму КАІ.

Запитання: Які головні виклики та переваги наступальної моделі економічної дипломатії для України в сучасних умовах?

Відповідь: Дякую за запитання. Основні виклики: потреба в нових компетенціях дипломатів, необхідність інституційної перебудови, ризик конфліктів інтересів при активному залученні приватного сектору. Переваги – проактивне просування економічних інтересів на зовнішніх ринках, підвищення економічної суб'єктності України, здатність адаптуватися до змін і формувати нові альянси, зокрема в регіонах Глобального Півдня.

3. **Мандра Н.Г.**, к.е.н., доцент кафедри міжнародних економічних відносин, бізнесу та туризму КАІ.

Запитання: Які конкретні механізми економічної дипломатії Ви вважаєте найефективнішими для України в контексті її європейської інтеграції?

Відповідь: Дякую за запитання. Найефективнішими є: участь у спільних торговельних платформах ЄС, активна взаємодія з Європейською Комісією через галузеві діалоги, просування українських інтересів через асоціативні структури (як-от Асоціація з ЄС), створення механізмів моніторингу бар'єрів для експорту, підтримка малого та середнього бізнесу через дипломатичні канали.

4. **Панікар Г.Ю.**, к.е.н., доцент, доцент кафедри міжнародних економічних відносин, бізнесу та туризму КАІ.

Запитання: У Вашій роботі розглянуто вплив російської агресії на економічну дипломатію України. Як саме ця криза змінила стратегічні пріоритети та методи економічної дипломатії?

Відповідь: Дякую за запитання. Російська агресія перетворила економічну дипломатію з інструменту розвитку на інструмент виживання. Пріоритетами стали забезпечення економічної безпеки, стабілізація платіжного балансу, пошук альтернативних ринків збуту, участь у міжнародних ініціативах із санкційного тиску на агресора, а також лобіювання фінансової підтримки в інститутах ЄС, МВФ, Світовому банку.

5. **Сайчук В.С.**, к.геогр.н., доцент, доцент кафедри міжнародних економічних відносин, бізнесу та туризму КАІ.

Запитання: Чому, на Вашу думку, багатосторонні міжнародні інституції, такі

як МВФ та СОТ, втрачають ефективність, і як це впливає на стратегію економічної дипломатії?

Відповідь: Дякую за запитання. Причини – надмірна політизація, зростання кількості акторів із конфліктними інтересами, неспроможність швидко реагувати на кризи. Це стимулює держави (в т.ч. Україну) переорієнтовуватись на двосторонні домовленості, регіональні формати (як-от «Люблінський трикутник»), та створювати нові коаліції, які швидше досягають результатів.

6. **Румянцев А.П.**, д.е.н., професор, професор кафедри міжнародних економічних відносин, бізнесу та туризму КАІ.

Запитання: Ви згадуєте про значення неофіційних акторів (бізнес, діаспора, лобісти) в економічній дипломатії України. Які існують ризики й переваги такої співпраці?

Відповідь: Дякую за запитання. Переваги: гнучкість, швидкість реагування, розширення каналів впливу, залучення додаткових ресурсів. Ризики: відсутність державного контролю, можливість виникнення конфлікту інтересів, неузгодженість позицій. Вирішити це можна через створення координаційних платформ та чітке нормативне регулювання залучення таких суб'єктів.

7. **Мандра В.В.**, д.е.н., професор кафедри міжнародних економічних відносин, бізнесу та туризму КАІ.

Запитання: Як цифровізація може трансформувати процеси та ефективність економічної дипломатії України у наступні 5-10 років?

Відповідь: Дякую за запитання. Цифрова економічна дипломатія дозволить здійснювати моніторинг зовнішніх ринків у реальному часі, автоматизувати взаємодію з бізнесом через цифрові платформи підтримки експорту, використовувати штучний інтелект для аналізу торговельних ризиків і трендів, а також забезпечити прозору звітність щодо ефективності дипломатичної діяльності.

8. **Висоцька М.П.**, д.е.н., доцент, професор кафедри міжнародних економічних відносин, бізнесу та туризму КАІ.

Запитання: Ви наводите приклади різних моделей національних стратегій економічного розвитку. Яка модель, на Ваш погляд, найбільше відповідає сучасним українським реаліям?

Відповідь: Дякую за запитання. Оптимальною є комбінована модель, що поєднує експортно-орієнтовану індустріалізацію, модель розвитку на основі інфраструктури та інноваційно-інвестиційний підхід. Це дозволить не лише розвивати внутрішній ринок, а й інтегруватись у глобальні ланцюги доданої вартості з високою часткою технологій.

9. **Пічкурова З.В.**, к.е.н., доцент, доцент кафедри міжнародних економічних відносин, бізнесу та туризму КАІ.

Запитання: У Вашій дисертації Ви визначаєте стратегічні зміни у функціоналі економічної дипломатії. Які нові компетенції потрібні сучасному українському дипломату для ефективної реалізації наступальної моделі?

Відповідь: Дякую за запитання. Сучасний економічний дипломат має володіти: навичками геоекономічного аналізу, умінням будувати міжсекторальні коаліції, знаннями в сфері міжнародної торгівлі, фінансів, інвестицій, ESG-стандартів, навичками цифрової комунікації та публічного виступу. Також критично важливими є кроскультурна комунікація й управління кризами.

10. **Плотніков О.В.**, д.е.н., професор, професор кафедри міжнародних

економічних відносин, бізнесу та туризму КАІ.

Запитання: Як, на Вашу думку, можна оцінювати ефективність економічної дипломатії України, які критерії або індикатори є найбільш релевантними у вашому дослідженні?

Відповідь: Дякую за запитання. У дослідженні запропоновано комбіновану модель оцінювання, яка включає кількісні та якісні показники:

- зростання обсягів експорту за підтримки МЗС;
- кількість інвестиційних проектів, залучених через дипломатичні канали;
- рівень диверсифікації зовнішньої торгівлі;
- зміна іміджу країни в індексах конкурентоспроможності;
- ефективність публічної дипломатії у просуванні економічних реформ.

11. **Ржевська Н.Ф.**, д.пол.н., професор, завідувач кафедри міжнародних відносин та стратегічних студій КАІ.

Запитання:

Як Ви співставляєте такі поняття як «трансформація» та «модифікація», адже одне з них є у назві теми Вашого дисертаційного дослідження?

Відповідь: Дякую за запитання. Дійсно, поняття «трансформація» та «модифікація» часто вживаються як взаємозамінні, однак у контексті мого дослідження вони мають різне смислове навантаження.

Трансформація – це більш глибокий, системний процес, що передбачає якісні зміни у структурі, функціях або парадигмах певного явища. У випадку економічної дипломатії трансформація могла б означати зміну її базових функцій, мети або суб'єктно-об'єктних відносин на глобальному рівні.

Модифікація, яку я свідомо використовую в назві дисертації, передбачає адаптаційні зміни в межах існуючої структури, спричинені зовнішніми чинниками – у цьому випадку, розбалансуванням світової економічної системи. Це уточнення вказує на те, що економічна дипломатія як інструмент зовнішньоекономічної політики не зникає і не змінює свою сутність, але змінює форми, механізми, пріоритети відповідно до нових викликів.

Таким чином, модифікація в моєму дослідженні – це свідомо адаптація економічної дипломатії до умов кризи глобальної економічної системи, з метою збереження ефективності та забезпечення національних інтересів у нових умовах.

12. **Вишневецький В. І.**, д.геогр.н., професор, професор кафедри міжнародних економічних відносин, бізнесу та туризму

Запитання:

Які методи обробки вихідних даних Ви застосовували у своїй роботі, обґрунтовуючи Ваші висновки і узагальнення? Які бази даних Ви використовували?

Відповідь: Дякую за запитання. Для виконання дослідження використовувались дані Міжнародного валютного фонду, що включають макроекономічні показники, фінансову інформацію та аналітику; статистичні матеріали, які надаються бібліотекою Організації економічного співробітництва та розвитку, що містить звіти, статистичні дані та аналітику з різних сфер, включаючи економіку, торгівлю та інвестиції; дані Державної служби статистики України, Міністерства закордонних справ України, яке накопичує інформацію, отриману із закордонних дипломатичних представництв та інші відкриті офіційні джерела.

В залежності від поставленого завдання було використано такі методи кількісного аналізу, як статистичний аналіз, регресійний аналіз, економетричний аналіз даних, а також метод порівнянь статистичних даних.

Після відповідей на запитання виступили:

Науковий керівник – к.е.н., проф., професор кафедри міжнародних економічних відносин, бізнесу та туризму КАІ Татаренко Наталія Олексіївна.

Татаренко Н.О.:

Шановні колеги! Хочу висловити підтримку дисертаційній роботі Надоленка Геннадія Олексійовича, яка є результатом його системної наукової праці протягом останніх років. Робота вирізняється високим рівнем наукової зрілості, актуальністю дослідження, чітко сформульованими цілями та завданнями, а також аргументованими теоретичними і практичними висновками.

Дисертант продемонстрував глибоке розуміння природи трансформаційних процесів у сфері економічної дипломатії, особливо в контексті війни, глобальної нестабільності та потреби у відновленні економіки України. Варто підкреслити його здатність мислити стратегічно, комплексно аналізувати міжнародний досвід і формулювати конкретні рекомендації, які можуть бути використані у практиці публічного управління, дипломатичної діяльності та в освітніх програмах з міжнародних економічних відносин.

У процесі підготовки наукової роботи Геннадій Олексійович зарекомендував себе як творчий і водночас практично орієнтований дослідник, який може самостійно ставити й вирішувати складні наукові завдання, спираючись на допомогу наукового керівника лише у принципових моментах та при визначенні стратегічних напрямів дослідження. Дисертант показав уміння аналізувати і узагальнювати положення наукових праць із обраної проблематики, критично осмислювати інформаційні джерела. Під час підготовки дисертаційної роботи він брав активну участь у практичних семінарах, робочих групах, науково-практичних конференціях за міжнародною участю з питань міжнародної економічної дипломатії.

Зміст дисертаційного дослідження повністю відповідає плану, свідчить про глибоку наукову та практичну обізнаність автора у сутності проблем, що досліджуються, слугує підтвердженням високого рівня теоретико-прикладної підготовки Надоленка Г.О., його зрілості як науковця. Наукова компетентність розкривається й в умілому обранні основних методів та інструментарію дослідження, серед яких слід виокремити логічне узагальнення, синтез й абстрагування, теоретизування й історичної формалізації, системний аналіз, порівняння, вибірку й опис, індукцію та дедукцію, групування та прогнозування.

Як науковця Надоленка Г.О. характеризують: наукова порядність, працелюбність, здатність до самовдосконалення, уміння ефективно використовувати сучасну загальнонаукову та прикладну методологію досліджень, робити наукові узагальнення та висновки. Дослідження теми базувалось на міждисциплінарному підході, що дозволило автору підготувати цілісну, логічну та завершену наукову роботу.

Здобувач уважно ставився до всіх зауважень, які виникали під час підготовки роботи, вдосконалював зміст дисертації, самостійно опрацьовував складні

теоретичні концепти і постійно працював над практичним змістовним наповненням свого дослідження. Як науковий керівник можу засвідчити, що дисертація є самостійним дослідженням здобувача, виконаним із дотриманням принципів академічної доброчесності.

Дисертаційне дослідження отримало достатню апробацію на 8-и міжнародних та всеукраїнських науково-практичних конференціях та в 4-ох наукових публікаціях у вітчизняних фахових наукових виданнях категорії "Б".

Вважаю, що дисертаційна робота Надоленка Г.О. є самостійною, цілісною і завершеною науковою працею, яка відповідає вимогам постанови Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії». Із урахуванням успішного виконання Надоленком Г.О. індивідуального навчального плану, індивідуального плану наукової роботи, досягнення результатів навчання за відповідною освітньо-науковою програмою та закінченням написання дисертації, яка є завершеною науковою працею, містить результати самостійного дослідження, наукову новизну, виконана на належному науковому рівні, відповідає встановленим вимогам до дисертацій докторів філософії, дисертаційне дослідження на тему «Модифікація економічної дипломатії в умовах розбалансування світової економічної системи» може бути рекомендоване до захисту, а її автор – Надоленко Геннадій Олексійович – до присвоєння ступеня доктора філософії за спеціальністю 292 – Міжнародні економічні відносини.

Рецензенти дисертаційної роботи, які наголосили на позитивних аспектах дослідження та висловили свої побажання та зауваження:

Грущинська Н.М., д.е.н., проф., професор кафедри міжнародних економічних відносин, бізнесу та туризму КАІ:

У своєму виступі я хочу наголосити, що дисертація Геннадія Олексійовича Надоленка є глибоким, системним і цілісним дослідженням, яке поєднує актуальну проблематику трансформації економічної дипломатії з викликами, що постають перед Україною в умовах глобальної турбулентності, війни та зміни економічної архітектури світу.

Робота вирізняється масштабністю, структурною логікою та високим ступенем наукової аргументації. Особливо хочу відзначити запропоновану автором концепцію «наступальної економічної дипломатії», яка відображає стратегічну зміну парадигми – від реактивного реагування до проактивного впливу на зовнішньоекономічне середовище. Не менш важливою є увага до цифрових інструментів дипломатії, публічної взаємодії та координації з різними інституціями.

Дисертант показав вміння поєднувати теоретичну глибину з практичним баченням. Водночас, наявні кілька побажань, які стосуються конкретизації деяких понять та розширення аналізу польського кейсу – але ці зауваження мають конструктивний характер і не знижують високої оцінки роботи.

У підсумку, вважаю, що дослідження цілком відповідає вимогам до PhD-дисертацій за спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини», а Геннадій Олексійович заслуговує на присудження ступеня доктора філософії.

Прокоп'єва А.А., к.е.н., доц., доцент кафедри міжнародних економічних відносин, бізнесу та туризму КАІ:

У своєму виступі хочу зазначити, що дисертаційна робота Надоленка Геннадія Олексійовича справляє позитивне враження як з точки зору наукової новизни, так і практичної значущості. Тема дослідження є надзвичайно актуальною в умовах глобальної нестабільності, трансформації міжнародної економіки та потреби у переосмисленні економічної дипломатії України.

Особливо відзначаю запропоновану автором інституційно-функціональну модель економічної дипломатії, яка дозволяє цілісно охопити сучасні підходи до реалізації економічних інтересів держави на зовнішній арені.

Окремо хочу наголосити на міждисциплінарності підходу, розмаїтті джерельної бази та ґрунтовному аналітичному апараті. Робота охоплює широкий спектр питань – від глобальних викликів до специфіки українського кейсу, що свідчить про високий рівень наукової зрілості дисертанта.

Разом із тим, вважаю доцільним уточнити типологізацію глобальних економічних дисбалансів у першому розділі, більш глибоко охарактеризувати моделі економічної дипломатії країн світу в другому розділі та деталізувати функціональні можливості цифрових інструментів, зокрема платформи NAZOVNI, у третьому розділі. Ці побажання не мають принципового характеру і можуть бути враховані в подальших дослідженнях автора.

Побоченко Л.М., к.е.н., доцент, завідувач кафедри міжнародних економічних відносин, бізнесу та туризму КАІ:

У своєму виступі хочу зазначити, що дисертація є професійним, актуальним і міждисциплінарним дослідженням, яке стосується важливих проблем глобальних економічних дисбалансів, трансформації міжнародної торгівлі та оновлення зовнішньоекономічної політики України в умовах війни та глобальних викликів.

У роботі обґрунтовано концепцію наступальної економічної дипломатії, яка поєднує офіційну, публічну та цифрову взаємодію. Автор демонструє глибоке розуміння міжнародного досвіду, пропонує прикладні рішення для модернізації економічної дипломатії України та формування стратегії повоєнного відновлення.

Особливо відзначаю типологізацію моделей дипломатії, інтеграцію цифрових інструментів і міжкраїновий порівняльний аналіз. Результати дослідження апробовано у публікаціях, на конференціях і в межах наукових проєктів.

Зауваження мають рекомендаційний характер і стосуються більш глибокого розкриття інституційної координації зовнішньоекономічної політики та регіональної специфіки.

Загалом вважаю, що дисертаційна робота є завершеним самостійним науковим дослідженням, яке відповідає вимогам до наукових праць такого рівня, а її автор заслуговує на присудження ступеня доктора філософії зі спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини».

В обговоренні дисертаційного дослідження взяли участь:

Корж М.В., д.е.н., професор, професор кафедри міжнародних економічних відносин, бізнесу та туризму КАІ:

Шановні присутні, хочу підкреслити актуальність тематики дисертації, що пов'язана з необхідністю переосмислення інструментів економічної дипломатії України в умовах глибокої трансформації глобального економічного середовища.

Особливо хочу наголосити, що Україна має набагато більший потенціал, ніж часто визнається, – наша продукція у багатьох секторах є надзвичайно конкурентоспроможною, а подекуди й унікальною. Саме цим ресурсом потрібно ефективно користуватись у зовнішньоекономічній політиці. Дисертант абсолютно влучно наголошує на необхідності створення сучасної наступальної економічної дипломатії, яка не просто супроводжує експорт, а активно формує економічну присутність України на нових ринках.

Для підтвердження своєї думки, хочу навести власний робочий приклад з фармацевтичної галузі, де українські компанії демонструють високу якість продукції, інноваційність і здатність до масштабування, однак часто потребують державної підтримки на рівні просування, сертифікації, участі в міжнародних тендерах. У цьому контексті наукові висновки автора мають беззаперечне практичне значення.

Вважаю, що дисертація заслуговує на подальший розгляд та підтримку з боку кафедри.

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації на тему “Модифікація економічної дипломатії в умовах розбалансування світової економічної системи”, поданої на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 29 “ Міжнародні відносини ” за спеціальністю 292 “Міжнародні економічні відносини”

1. Обґрунтування вибору теми дослідження. Світова економічна система зазнає масштабних трансформацій, що супроводжуються фрагментацією глобального економічного простору, дестабілізацією традиційних форматів співпраці, ослабленням багатосторонніх інституцій та зростанням міждержавної конкуренції. У таких умовах зростає значущість економічної дипломатії як стратегічного інструменту зовнішньоекономічної політики держави і, водночас, інструменту глобального регулювання. Модернізація підходів до формування засад та трансформація методів економічної дипломатії, яка об’єктивно повинна адаптуватись до умов турбулентності і глобальної економічної нестабільності, є актуальним науковим завданням, що має непересічне значення як для глобальної економіки, так і для країн, які зазнали системних викликів, зокрема для України, що перебуває в умовах повномасштабної війни, вимушеної перебудови зовнішньоекономічних зв’язків та формування нової моделі економічного відновлення.

2. Зв’язок роботи з науковими програмами, планами, темами, грантами. Дисертаційне дослідження виконано в рамках науково-дослідної теми кафедри «Теоретичні та практичні аспекти модифікації системи міжнародних економічних відносин в умовах багатополлярності розвитку світового господарства» (номер державної реєстрації №118-2022/15.01.01), а також держбюджетної науково-дослідної роботи «Міжнародний рух капіталу в умовах зовнішньої збройної агресії проти України та повоєнної відбудови» (номер державної реєстрації №12-2024/15.01.01).

Тема дисертації відповідає освітньо-науковій програмі “Міжнародні

економічні відносини” за спеціальністю 292 “Міжнародні економічні відносини” галузі знань 29 “Міжнародні відносини” в КАІ (зокрема, ОК 1.3.1, ОК 1.3.2, ОК 1.3.4).

3. Мета і завдання дослідження. Метою дисертації є наукове обґрунтування теоретичних засад та розробка практичних рекомендацій щодо модифікації економічної дипломатії в умовах глобальної турбулентності і глобальних економічних дисбалансів. Для досягнення мети поставлено завдання: уточнити параметри категорій «глобальна турбулентність» та «глобальна економічна нестабільність (дисбаланси)»; визначити природу глобальної економічної нестабільності; дослідити трансформацію міжнародної економічної конкуренції; уточнити суть категорії «економічна дипломатія» в контексті реалізації і захисту національних інтересів і на цій основі окреслити її функції щодо публічної дипломатії; проаналізувати динаміку ролі інституцій глобального економічного регулювання і багатосторонньої економічної дипломатії; охарактеризувати і систематизувати моделі економічної дипломатії різних країн; обґрунтувати авторську концепцію наступальної економічної дипломатії України; визначити роль економічної дипломатії у повоєнному відновленні національної економіки; виявити потенціал міжінституційної взаємодії та публічної дипломатії в реалізації зовнішньоекономічної стратегії української держави.

4. Об’єкт дослідження. Об’єктом дослідження є система економічної дипломатії в умовах турбулентності та посилення асиметрії сучасного глобального економічного середовища, що характеризується нестабільністю, фрагментацією, посиленням гео економічної конкуренції та ослабленням механізмів багатостороннього регулювання.

5. Предмет дослідження. Предметом дослідження є теоретико-методологічні та організаційно-інституційні засади модифікації економічної дипломатії держави в умовах розбалансування світової економічної системи, а також механізми її адаптації до потреб стратегічного економічного відновлення, зовнішньоекономічного позиціонування та інституційної взаємодії.

6. Методи дослідження. У дисертації застосовано комплекс загальнонаукових та спеціальних методів дослідження. Метод системного аналізу використано для структуризації явищ глобальної економічної нестабільності та визначення місця економічної дипломатії в державному управлінні. Метод інституціонального аналізу дозволив розкрити еволюцію форм і механізмів економічної дипломатії. Порівняльний метод застосовано при аналізі зарубіжного досвіду функціонування економічної дипломатії. Методологія стратегічного прогнозування та сценарного моделювання використана при формуванні авторської концепції адаптивної наступальної економічної дипломатії. Статистичні та аналітичні методи використано для оцінки впливу зовнішньоекономічних дисбалансів на функціонування національної економіки та дипломатичних інструментів.

7. Наукова новизна дослідження: полягає в поглибленні теоретико-методологічних основ функціонування економічної дипломатії в умовах системних зрушень у світовій економіці, а також у розробці концептуальних засад її адаптації до нових гео економічних реалій. Результати дисертаційної роботи ґрунтуються на міждисциплінарному підході, поєднують елементи міжнародної економіки, інституціональної теорії, політекономії глобалізації та стратегічного управління

зовнішньоекономічною діяльністю держави. Наукова новизна базується на таких основних положеннях:

уперше:

- обґрунтовано концепцію економічної дипломатії відновлення як стратегічного інструменту державної зовнішньоекономічної політики в умовах післякризового розвитку, зокрема в контексті повоєнної трансформації економіки України;

- запропоновано авторську модель адаптивної наступальної економічної дипломатії, що поєднує інструменти офіційної, публічної, цифрової та галузевої дипломатії у єдину інституційну рамку;

- розроблено підхід до типологізації взаємозв'язків між глобальними економічними дисбалансами та трансформацією форматів міжнародної економічної співпраці, включно з послабленням функцій СОТ, МВФ, Світового банку;

- виявлено роль економічної дипломатії у системі національної економічної безпеки як чинника зміцнення структурної стійкості держави у кризових умовах;

удосконалено:

- обґрунтування позиції щодо функціонального розширення економічної дипломатії як механізму стратегічної комунікації держави на міжнаціональному і глобальному економічному рівні;

- комплексний підхід до аналізу впливу війни на трансформацію зовнішньоекономічної взаємодії України з партнерами з ЄС, США, Азії та країн Глобального Півдня;

- концептуальну схему синергії між офіційною економічною дипломатією, торговими представництвами, агенціями з інвестицій та експорту, інструментами цифрової дипломатії.

отримали подальший розвиток:

- класифікація елементів структури сучасної економічної дипломатії з урахуванням нових вимірів – цифрового, енергетичного та інформаційного;

- комплексний аналіз трансформації інституційної взаємодії між МЗС, МЕРТ, Мінекономіки, парламентом, бізнесом і громадянським суспільством у реалізації зовнішньоекономічної політики;

- визначення тенденцій розвитку економічної дипломатії у країнах Центрально-Східної Європи, Південно-Східної Азії, Близького Сходу та Африки як прикладів адаптивної зовнішньоекономічної стратегії в умовах глобальних викликів.

8. Теоретичне значення. Дисертаційна робота містить нові науково обґрунтовані положення, що стосуються сутності, функціонального змісту та напрямів еволюції економічної дипломатії в умовах глобальної економічної нестабільності. У роботі сформульовано авторське бачення економічної дипломатії як інструмента не лише зовнішньоекономічної політики, але й стратегічного державного позиціонування в глобальному середовищі. Теоретичне значення роботи полягає в поглибленні понять «економічна дипломатія відновлення», «адаптивна наступальна економічна дипломатія», розширенні інтерпретації її структурних компонентів та інституційного забезпечення. Результати дослідження сприяють розвитку теорії міжнародних економічних відносин, політичної економії глобалізації, зовнішньоекономічного регулювання та формують підґрунтя для подальших міждисциплінарних досліджень у сфері економічної дипломатії.

Єдність змісту підтверджується узгодженістю концептуальної моделі, логіки дослідження, структури дисертації та особистим внеском здобувача, який полягає у розробці авторських підходів, аналітичних конструкцій і висновків.

9. Практичне значення та використання результатів дисертаційного дослідження. Практичне значення результатів дисертації полягає у можливості їх безпосереднього використання в діяльності органів державної влади, дипломатичної служби, аналітичних центрів, бізнес-асоціацій і в системі професійної підготовки дипломатів та економістів-міжнародників. Зокрема:

1. Розроблено авторську модель адаптивної наступальної економічної дипломатії, яка може бути використана в процесі стратегічного планування та координації міжінституційної взаємодії у сфері зовнішньоекономічної політики України.

2. Сформульовано практичні пропозиції щодо інституційної синергії між МЗС України, Міністерством економіки, торговими представництвами, експертною спільнотою та приватним сектором для реалізації національних економічних інтересів.

3. Запропоновано структуру цифрової платформи публічної економічної дипломатії, що може бути інтегрована у функціонал системи NAZOVNI, з урахуванням потенціалу регіональної презентації експортних можливостей України.

4. Результати дослідження впроваджені в навчальний процес Дипломатичної академії України у вигляді матеріалів для курсів підвищення кваліфікації дипломатичних працівників (довідка про впровадження від 17.04.2025 № 150).

5. Аналітичні розробки, включно з типологізацією моделей економічної дипломатії, використано ICC Ukraine при підготовці пропозицій до проекту державної програми економічного відновлення (довідка про впровадження від 12.05.2025 № 0812).

6. Матеріали дисертації застосовуються при викладанні навчальних дисциплін «Економічна дипломатія», «Світова економіка» та «Міжнародні економічні відносини» в Державному університеті «КАІ» (довідка про впровадження від 19.06.2025 № 1597/01).

Таким чином, результати дисертаційної роботи мають як прикладне значення для вдосконалення інструментарію державної зовнішньоекономічної політики, так і освітню цінність у процесі професійної підготовки кадрів для публічної служби та бізнес-середовища.

10. Особистий внесок здобувача. Дисертація “Модифікація економічної дипломатії в умовах розбалансування світової економічної системи” Надоленка Геннадія Олексійовича є самостійною науковою працею, в якій викладено авторське бачення сутності, структури та трансформацій економічної дипломатії у глобальному контексті. Усі наукові положення, концептуальні висновки, теоретичні узагальнення та практичні рекомендації, що виносяться на захист, є результатом особистої дослідницької роботи здобувача. У дисертації представлено низку оригінальних підходів до типологізації моделей економічної дипломатії, побудови авторської концепції наступальної дипломатії, інституційного аналізу економічної безпеки та публічної дипломатії. Ідеї, гіпотези та наукові конструкції інших авторів, використані в роботі, мають належні посилання, застосовуються виключно для обґрунтування, порівняння або критичного осмислення в контексті

власного дослідження.

11. Апробація результатів дослідження. Найважливіші теоретичні положення, висновки та прикладні рекомендації, сформульовані в дисертації, були апробовані шляхом оприлюднення на наукових і науково-практичних заходах різного рівня, зокрема: «Формування механізму зміцнення конкурентних позицій національних економічних систем у глобальному, регіональному та локальному вимірах» (Тернопіль, 2021); «Національні економічні стратегії розвитку в глобальному середовищі» (Київ, 2022, 2023, 2024); «Авіація в ХХІ столітті – Безпека в авіації та космічні технології» (Київ, 2022 та 2024); «Дипломатія в міжнародних відносинах: ретроспекція і сучасність» (Київ, 2023); «Researching Advanced Horizons of Global Progress: Challenges and Innovative Concepts» (Севілья, Іспанія, 2023); «Fundamental Shifts in Geo-Economic Systems of the World» (Київ, 2023).

12. Публікації. Основні положення та результати дисертаційного дослідження викладено в 15 наукових публікаціях, серед них 4 публікації у наукових фахових виданнях України, 1 публікація у зарубіжному науковому виданні, 8 публікацій у збірниках матеріалів конференцій. Окремі результати дослідження відображено у 2 колективних наукових монографіях.

Список опублікованих праць за темою дисертації

Статті у наукових фахових виданнях України:

1. Надоленко Г. О. Пріоритети економізації української дипломатії. *Міжнародні відносини: теоретико-практичні аспекти*. 2022. Вип. 10. С. 35–46. DOI: <https://doi.org/10.31866/2616-745X.10.2022.269477>
2. Nadolenko H. Diplomatic Mechanisms for Ensuring Food Security (in the Context of Military Conflict). *Вчені записки*. 2023. Вип. 33 (4). С. 323–335. DOI: https://doi.org/10.33111/vz_kneu.33.23.04.27.187.193
3. Надоленко Г.О. Трансформація економічної дипломатії України в умовах повномасштабної війни. *Ефективна економіка*. 2024. Вип. 5. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.5.1>
4. Татаренко Н., Надоленко Г. Завдання економічної дипломатії України в контексті відновлення національної економіки. *Вчені записки*. 2025. № 38 (1). С. 216–237. DOI: https://doi.org/10.33111/vz_kneu.38.25.01.18.124.130

Статті в іноземних виданнях:

1. Nadolenko H. Economic Diplomacy in the Context of Global Economic Imbalance. *Contemporary International Relations: Topical Highlights of Theory and Practice – 2023: the Monograph/ Edited by Yu. Voloshyn, N. Vasylyshyna*. Warsaw: RS Global Sp. z O.O., 2023. P. 417–426. DOI: <https://doi.org/10.31435/rsglobal/054>

Одноосібні монографії або одноосібні розділи у колективних монографіях:

1. Надоленко Г., Залізнюк В., Вовк О. Економічна безпека при відновленні конкурентоспроможності України: Монографія. Надоленко Геннадій, Залізнюк Вікторія, Вовк Ольга. К.: 7БЦ, 2024. 300с.

Наукові праці, які додатково відображають наукові результати дисертації:

1. Надоленко Г. О. Пріоритети України в контексті світових дисбалансів.

здатність до міждисциплінарного мислення. Здобувач повною мірою володіє сучасними методами аналізу міжнародних економічних процесів, має ґрунтовну підготовку в галузі міжнародної економіки, дипломатії, геоeкономіки та стратегічного прогнозування. Його наукова робота відзначається цілісністю підходів, обґрунтованістю висновків і прагненням до прикладної реалізації здобутих результатів.

15. Оцінка мови та стилю дисертації. Текст дисертації викладено грамотною, фаховою українською мовою, у відповідності до норм наукового стилю. Виклад матеріалу є логічно послідовним, структурованим і чітким, з коректним використанням термінології у сфері міжнародних економічних відносин, зовнішньоекономічної політики та дипломатії. Дисертація оформлена відповідно до чинних вимог Міністерства освіти і науки України, з дотриманням стандартів академічної доброчесності, стилістичної єдності та бібліографічної точності.

16. Рецензенти рекомендують: відповідно до пп. 15, 16 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44, *пропонується такий склад разової ради:*

Голова ради:

Грущинська Наталія Миколаївна, доктор економічних наук, професор, професор кафедри міжнародних економічних відносин, бізнесу та туризму Факультету права та міжнародних відносин КАІ.

Рецензенти:

Побоченко Леся Миколаївна, кандидат економічних наук, доцент, завідувач кафедри міжнародних економічних відносин, бізнесу та туризму Факультету права та міжнародних відносин КАІ.

Прокоп'єва Аліна Анатоліївна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри міжнародних економічних відносин, бізнесу та туризму Факультету права та міжнародних відносин КАІ.

Офіційні опоненти:

Яценко Ольга Миколаївна, доктор економічних наук, професор, професор кафедри міжнародної торгівлі і маркетингу Київського національного університету імені Вадима Гетьмана.

Хоманець Володимир Анатолійович, кандидат економічних наук, Надзвичайний і Повноважний Посол України в Туніській Республіці і Державі Лівія за сумісництвом, доцент кафедри міждисциплінарної освіти Національного університету "Києво-Могилянська академія".

Усі члени разової спеціалізованої вченої ради не мають реальний чи потенційний конфлікт інтересів щодо здобувача Надолєнка Геннадія Олексійовича (зокрема, є його близькою особою) та/або його наукового керівника.

У результаті попередньої експертизи дисертації Надолєнка Геннадія Олексійовича і повноти публікації основних результатів дослідження

УХВАЛЕНО:

1. Затвердити висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Надоленка Геннадія Олексійовича на тему “Модифікація економічної дипломатії в умовах розбалансування світової економічної системи”.

2. Вважати, що за актуальністю, ступенем новизни, обґрунтованістю, науковою та практичною цінністю здобутих результатів дисертація Надоленка Геннадія Олексійовича відповідає спеціальності 292 “Міжнародні економічні відносини” та вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року. № 261 (зі змінами і доповненнями від 03 квітня 2019 року № 283), вимогам пп. 6, 7, 8, 9 “Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії”, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44.

3. Рекомендувати дисертаційну роботу “Модифікація економічної дипломатії в умовах розбалансування світової економічної системи”, подану Надоленком Геннадієм Олексійовичем на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 29 “Міжнародні відносини”, за спеціальністю 292 “Міжнародні економічні відносини”.

4. Рекомендувати Вченій раді затвердити склад разової спеціалізованої вченої ради:

Голова ради:

Грущинська Наталія Миколаївна, доктор економічних наук, професор, професор кафедри міжнародних економічних відносин, бізнесу та туризму Факультету права та міжнародних відносин КАІ.

Рецензенти:

Побоченко Леся Миколаївна, кандидат економічних наук, доцент, завідувач кафедри міжнародних економічних відносин, бізнесу та туризму Факультету права та міжнародних відносин КАІ.

Прокоп'єва Аліна Анатоліївна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри міжнародних економічних відносин, бізнесу та туризму Факультету права та міжнародних відносин КАІ.

Офіційні опоненти:

Яценко Ольга Миколаївна, доктор економічних наук, професор, професор кафедри міжнародної торгівлі і маркетингу Київського національного університету імені Вадима Гетьмана.

Хоманець Володимир Анатолійович, кандидат економічних наук, Надзвичайний і Повноважний Посол України в Туніській Республіці і Державі Лівія за сумісництвом, доцент кафедри міждисциплінарної освіти Національного університету “Києво-Могилянська академія”.

Результати голосування щодо рекомендації до захисту дисертації Надоленка
Геннадія Олексійовича:

“за” – 28

“проти” – немає

“утримались” – немає.

Головуючий на засіданні:

професор кафедри міжнародних економічних
відносин, бізнесу та туризму КАІ,
д.е.н., професор

Анатолій РУМЯНЦЕВ

Секретар засідання:

професор кафедри міжнародних економічних
відносин, бізнесу та туризму КАІ,
к.е.н., доцент

Інна НАБОК

ПОГОДЖЕНО:

проректор з наукових досліджень та трансферу
технологій КАІ, д.т.н., професор

Сергій ГНАТЮК